

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

MINISTRU
Bd. Carol I nr 2-4, sector 3
București, cod poștal 030163

DATE DE CONTACT
T +40(21) 307 8588
F +40(21) 313 4766
www.madr.ro

Nr. 344.329/15.07.2020

SG. 2939/21.07.

Către: DOAMNA SENATOR NICOLETA RAMONA DINU
PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

25.06.

Referitor la: întrebarea dumneavoastră, formulată în perioada 16.06.2020 - 22.06.2020, având ca obiect "Măsuri în vederea îmbunătățirii procesului de coordonare a politicilor din agricultură și turism"

Stimată doamnă senator,

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) continuă și în anul 2020 sprijinirea financiară a producătorilor agricoli prin acordarea de forme de sprijin conforme cu prevederile legislației Uniunii Europene, având ca sursă fondurile europene și bugetul național, fiind introduse față de anul 2019 și noi programe care să contribuie la sustenabilitatea economică a fermelor, prin creșterea veniturilor fermierilor, îmbunătățirea potențialului de producție atât cantitativ cât și calitativ, creșterea gradului de valorificare a producției.

În contextul celor menționate, prezentăm, în continuare, scheme și măsuri punctuale pe care Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale le aplică pentru susținerea fermierilor :

➤ în sectorul vegetal

- scheme de plăți directe:
 - schema de plată unică pe suprafață;
 - plata redistributivă, prin care se încurajează comasarea terenurilor;
 - plata pentru practici agricole benefice pentru climă și mediu (înverzire);
 - plata pentru tinerii fermieri (sprijin pentru cei care nu depășesc 40 de ani și se instalează pentru prima dată într-o exploatație ca șef al exploatației);
 - schema de sprijin cuplat pentru sectorul vegetal;
 - schema simplificată pentru micii fermieri.
- ajutoare naționale tranzitorii (ANT), având ca scop creșterea veniturilor producătorilor agricoli;
- ajutor de stat pentru achiziționarea motorinei cu acciză redusă;
- ajutor financiar pentru organizațiile de producători și alte forme asociative pentru comercializare din sectorul fructelor și legumelor;

- ajutor de minimis pentru susținerea produsului tomate în spații protejate pentru anul 2020;

- ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a producției de usturoi pentru anul 2020.

➤ *în sectorul creșterii animalelor - zootehnie*

- ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a crescătorilor de porci de reproducție din rasele Bazna și/sau Mangalița, pentru perioada 2020-2022;

- programul de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție;

- programul de susținere pentru activitatea de reproducție, incubație și de creștere în sectorul avicol;

- bunăstarea animalelor - Măsura 14 „Plăți în favoarea bunăstării animalelor” pachet a) - porcine și pachet b) - păsări pentru anul de cerere 2019 (PNDR 2014-2020);

- Programul Național Apicol - sprijin financiar pentru îmbunătățirea producției și comercializării produselor apicole, pentru o perioadă de 3 ani (2020-2022);

- ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor, pentru acoperirea costurilor legate de întocmirea și menținerea registrului genealogic și determinarea calității genetice a raselor de animale (taurine, bubaline, porcine, ecvine, ovine și caprine);

- sprijin cuplat în sectorul zootehnic, pentru speciile ovine și caprine;

- sprijin cuplat în sectorul zootehnic, pentru: bovine (bivolite de lapte, taurine rase de carne și metișii acestora, vaci de lapte), viermi de mătase;

- ajutoare naționale tranzitorii în zootehnie - scheme decuplate de producție, pentru: bovine (sectorul lapte și sectorul carne), ovine/caprine;

- ajutor de stat pentru neutralizarea deșeurilor de origine animală - servicii subvenționate pentru neutralizarea animalelor moarte provenite din gospodăriile individuale (subproduse de origine animală care nu sunt destinate consumului uman).

În același context, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale este preocupat pentru punerea în aplicare a pachetului de măsuri excepționale adoptate de către Comisia Europeană pentru atenuarea efectelor crizei pandemice generată de COVID-19.

Astfel, se află în lucru actele normative de transpunere în legislația națională a prevederilor Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinirea a economiei în contextul actualei epidemii de Covid-19:

- ajutoare financiare pentru depozitarea privată a următoarelor produse: carne proaspătă sau refrigerată de bovine cu vârsta de opt luni sau mai mult, carne proaspătă sau refrigerată de oaie și de capră cu vârsta mai mică de doisprezece luni, lapte praf degresat, unt și anumite brânzeturi;
- pentru sectorul vitivinicol, măsuri excepționale de derogare de la anumite dispoziții ale normelor europene privind piața vitivinicolă din cadrul organizării comune a piețelor;
- flexibilitate pentru programele de sprijin în sectorul fructe și legume și apicultură;
- schema de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor din sectorul creșterii ovinelor și caprinelor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19;
- schema de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor din sectorul creșterii porcinelor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19;
- schema de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor din sectorul creșterii păsărilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19;

- fondurile de dezvoltare rurală încă disponibile la nivelul Statelor Membre pot fi utilizate pentru susținerea fermierilor și IMM-urilor din domeniul agroalimentar care au fost afectați de criză.

Comisia Europeană a propus ca statele membre, cărora le rămân fonduri necheltuite din FEADR (dar nu mai mult de 1%), să le poată folosi în anul 2020 pentru a acorda sprijin fermierilor și micilor întreprinderi din sectorul agroalimentar.

Astfel, statele membre pot oferi un sprijin de până la 5 000 euro/fermier și de până la 50.000 euro/unitate de procesare.

Aceste ajutoare se acordă în plus față de ajutoarele de minimis destinate sectorului agricol și față de ajutoarele de stat cu plafon majorat adoptate anterior.

Propunerea de Regulament care modifică *Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului* este încă în discuție la nivel european.

Sprijinul fermierilor și procesatorilor afectați de criza provocată de COVID-19 va fi acordat după aprobarea regulamentului și elaborarea fișei măsurii, respectiv aprobarea modificării Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020.

Menționăm măsurile pentru implementarea la nivel național, a următoarelor facilități pentru anul 2020, aprobate la nivelul Uniunii Europene:

- avansul plăților directe să poată fi de maximum 70% (în loc de maximum 50%) și pentru măsurile de dezvoltare rurală să fie de maximum 85% (în loc de maximum 75%);
- avansul pentru plățile directe să poată fi achitat, în anumite condiții, după finalizarea controalelor administrative (și nu după finalizarea verificării condițiilor de eligibilitate, care presupune controale administrative + controale pe teren), dar nu mai devreme de 16 octombrie 2020;
- s-a prelungit data limită de depunere a cererilor unice de plată fără penalizări de la 15 mai 2020, la 15 iunie 2020;
- înființarea de „benzi cu prioritate” - green lanes, pentru a se asigura continuitatea activității economice, având în vedere că transportul nerestricționat de mărfuri este crucial pentru a menține disponibilitatea mărfurilor, în special a produselor esențiale, cum ar fi alimentele, inclusiv efectivele de animale, echipamentele și materialele medicale și de protecție esențiale.

De asemenea, pentru a facilita aprovizionarea cu o gamă sortimentală diversificată de legume proaspete obținute de producătorii agricoli și pentru a răspunde cererii de astfel de produse din partea consumatorilor, începând cu data de 30 martie 2020, pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale a fost pus la dispoziția producătorilor de legume un portal prin care se asigură postarea și promovarea ofertelor producătorilor pentru legume proaspete destinate comercializării.

Prin crearea acestui portal, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a urmărit atât susținerea producătorilor agricoli pentru a-și face cunoscute ofertele de legume proaspete, cât și accesul facil la informații a rețelei de retail interesate în contractarea și aprovizionarea cu legume proaspete și de calitate, obținute de producătorii agricoli în ferma proprie.

Totodată, la nivelul ministerului s-a definitivat un proiect de act normativ pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat prin care se acordă despăgubiri producătorilor agricoli din sectorul vegetal afectați de seceta pedologică manifestată în anul agricol 2019-2020.

Astfel, au fost luate în considerare prevederile Orientărilor Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale pentru perioada 2014-2020, care permit, în cadrul secțiunii 1.2.1.2., capitolul 1, partea a II-a, acordarea de ajutoare pentru compensarea pagubelor provocate de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale.

Pe această cale, fermierii afectați de secetă vor primi sume forfetare care vor compensa pierderile suferite și vor asigura resurse financiare pentru finanțarea lucrărilor agricole viitoare.

Proiectul de act normativ urmează să fie postat pe site-ul MADR în perioada următoare.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale are în vedere dezvoltarea sistemului de informare, consiliere și asistență tehnică acordată fermierilor, în special datorită faptului că în viitorul Plan Național Strategic vor fi prevăzute condiții în legătură cu pregătirea profesională a fermierilor pentru a putea accesa fonduri UE.

Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe și aptitudini a fermierilor va contribui la restructurarea/modernizarea fermelor (de dimensiuni mici și mijlocii), diversificarea gamei de produse, orientarea către piață a fermelor mici, adoptarea de tehnologii inovative și bune practici, în special de către fermierii tineri și crearea de lanțuri scurte de aprovizionare.

Astfel, pentru implementarea acestor măsuri, MADR are în vedere elaborarea unui proiect de Ordonanță de urgență de înființare a camerelor agricole, care să continue procesul început în anii anteriori.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin atribuțiile sale legale, are ca obiectiv prioritar asigurarea securității alimentare naționale, prin creșterea și diversificarea producției agricole, pentru a garanta necesarul de consum cu alimente, suficiente, sănătoase și nutritive pentru populația României.

De asemenea, MADR, prin strategiile și măsurile sale specifice, susține permanent activitățile sectorului agroalimentar, iar acțiunile și demersuri întreprinse au drept scop atenuarea repercusiunilor resimțite în activitatea producătorilor și procesatorilor din sectorul agroalimentar, astfel:

- MADR susține promovarea conceptului "lanț scurt agroalimentar de aprovizionare", în cadrul căruia circuitul produselor de la fermă, la servicii de distribuție sau servicii conexe sistemului HORECA și sistemului AGROTURISTIC, inclusiv servicii directe până la consumator, care să cuprindă un număr redus de intermediari, atât pentru a asigura produse proaspete și sănătoase din producția autohtonă, la prețuri accesibile, cât și pentru a sprijini producătorul român de produse agroalimentare să-și valorifice produsele proprii;
- MADR a analizat oportunitatea propunerii de măsuri privind promovarea valorificării produselor provenite din lanțul scurt agroalimentar și susține sistemul de achiziții publice din proximitate, cu amprentă scăzută de carbon;
- MADR analizează permanent necesitatea unor propuneri de măsuri care ar putea fi reglementate prin acte normative specifice, care să permită unităților administrativ-teritoriale (UAT-urilor) extinderea spațiilor pentru comercializarea produselor agroalimentare românești, prin înființarea de piețe volante și adaptarea piețelor

agroalimentare existente la condițiile impuse de anumite contexte de criză, precum schimbările climatice - secetă severă, boli transfrontaliere (PPA, pandemii);

➤ MADR a inițiat demersuri, în sensul solicitării de acordare suport, către autoritățile competente, atunci când obiectul solicitărilor transmise de către formele asociative reprezentative ale sectorului agroalimentar/operatori economici nu vizau sfera de activitate/competențele MADR, precum:

- Susținerea cererii reprezentanților sectorului privind asigurarea activității de comercializare a micilor producători de produse agroalimentare din cadrul centrelor comerciale în care își desfășoară activitatea mai mulți operatori economici;
- Susținerea acordării de beneficii privind zilele libere, angajaților din transportul produselor alimentare pe rute lungi;
- solicitarea privind extinderea facilităților fiscale oferite IMM-urilor, precum și de efectuare de demersuri în plan legislativ, în sensul includerii pe lista societăților beneficiare de finanțări prin programul IMM Invest sau prin alte programe similare pentru stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii;
- demersuri către Ministerul Sănătății, în vederea acordării priorității de distribuire de substanțe biocide indispensabile dezinfectării spațiilor de producție, pentru prevenirea răspândirii pandemiei Covid 19, impuse de specificul și importanța majoră în economie a sectorului industriei alimentare;
- demersuri către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, pentru susținerea solicitării de prelungire/emitere a autorizațiilor (pentru membrii acestei asociații), de recoltare a produselor nelemnoase din flora spontană, necesare obținerii de produse agroalimentare, în vederea asigurării continuității activităților acestora, în contextul crizei generate de noul COVID - 19.

În actualul exercițiu de programare 2014-2020, în cadrul submăsurilor 16.4 și 16.4a "Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare" din sectoarele agricol și pomicol ale PNDR 2014-2020 care au avut ca scop dezvoltarea de lanțuri scurte de aprovizionare și piețe locale a fost avută în vedere încurajarea asocierii și cooperării inclusiv prin participarea operatorilor economici din sectorul HORECA și a producătorilor agricoli. Cele două submăsuri din PNDR 2014-2020 au sprijinit cooperarea între actorii locali, pentru comercializarea produselor agroalimentare pe baza parteneriatelor care au reunit fermieri, IMM-uri, unități de procesare, consilii locale, restaurante, unități de alimentație publică.

Tipul de investiție menționat va fi avut în vedere pentru finanțare în următoarea perioadă de programare, în cadrul Planului Național Strategic 2021-2027, susținerea cooperării între actorii locali și dezvoltarea piețelor locale fiind o preocupare permanentă la nivelul MADR și în contextul în care viitoare politică agricolă comună pune un accent important pe aceste teme.

De asemenea, dorim să menționăm faptul că în actuala perioadă de programare, activitățile de turism au fost finanțate la nivelul sub-măsurilor (sM) 6.2 Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale și 6.4 Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole.

Astfel, sprijinul acordat prin sM 6.2 a contribuit la promovarea diversificării activităților agricole prin crearea de activități noi neagricole, la înființarea și dezvoltarea de micro-întreprinderi și întreprinderi mici și implicit, la crearea de locuri de muncă, obținerea de venituri alternative pentru populația din mediul rural și reducerea gradului de dependență față de sectorul agricol, ceea ce contribuie la o dezvoltare economică durabilă și reducerea sărăciei în spațiul rural. Printre domeniile de diversificare acoperite în cadrul sub-măsurii s-au putut enumera și activitățile turistice (ex: servicii agroturistice de cazare, servicii de cazare în parcuri pentru rulote, camping și tabere, servicii turistice de agrement dependente sau independente de o structura de primire agro-turistica cu funcțiuni de cazare și servicii de alimentație publică, servicii de catering, servicii de ghid turistic).

Alocarea publică aferentă sM 6.2 „Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale” a fost în valoare de 111,6 mil. euro, fiind lansate la nivel național 3 sesiuni de depunere proiecte (1 în 2015, 1 în 2016 și 1 în 2017) cu o alocare de circa 135,5 mil. euro și 2 la nivelul zonei ITI Delta Dunării cu o alocare de 4,9 mil. euro (1 în 2017 și 1 în 2018), fiind depuse 6.331 proiecte, selectate: 1.967 proiecte în valoare de 116,4 mil. euro și contractate: 1.919 proiecte în valoare de 113,5 mil. euro.

Submăsura (sM) 6.4 a avut ca scop: stimularea mediului de afaceri din mediul rural; creșterea numărului de activități neagricole desfășurate în zonele rurale; dezvoltarea activităților neagricole existente; crearea de locuri de muncă; creșterea veniturilor populației rurale; reducerea diferențelor dintre mediul rural și urban; diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități neagricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale. Printre domeniile de diversificare acoperite în cadrul sub-măsurii se pot enumera și activitățile turistice (ex: servicii agroturistice de cazare, servicii de cazare în parcuri pentru rulote, camping și tabere, servicii turistice de agrement și alimentație publică, servicii de catering, servicii de ghidaj turistic).

Alocarea publică aferentă sM 6.4 a fost în valoare de 176,5 mil. euro, fiind lansate la nivel național 3 sesiuni de depunere proiecte (1 în 2015, 1 în 2016 și 1 în 2017) cu o alocare de circa 177,2 mil. euro și 2 la nivelul zonei ITI Delta Dunării cu o alocare de 9,99 mil. euro (1 în 2017 și 1 în 2018), fiind depuse 2.599 proiecte, selectate: 1.040 proiecte în valoare de 173,0 mil. euro și contractate: 911 proiecte în valoare de 152,1 mil. euro.

Având în vedere succesul înregistrat, pe viitor, în cadrul Planului Național Strategic (PNS) 2021-2027, susținem în continuare dezvoltarea activităților de turism din mediul rural. Prin urmare, în vederea relansării economiei este necesară continuarea finanțării IMM - urilor de tip start-up neagricol în spațiul rural, precum și a fermierilor care să furnizeze bunuri și servicii conexe agriculturii, de mică industrie, servicii de agrement și diverse tipuri de turism, ca de exemplu: agroturism, ecoturism, turismul montan, activități de agrement, etc.

Astfel, prin consultarea partenerilor sociali și a tuturor părților interesate, se va reuși continuarea demersurilor realizate până în prezent la nivelul PNDR 2014-2020, prin identificarea celor mai bune instrumente de a sprijini aceste investiții la nivelul PNS 2021-2027.

MADR consultă permanent reprezentanții sectorului agroalimentar în ceea ce privește viziunea/proponerile/soluțiile entităților reprezentative ale acestuia, necesare întocmirii unui Plan de Acțiune unic pentru relansarea post-criză a economiei naționale, urmare solicitării forurilor decizionale de specialitate, de la nivel central.

Măsuri de sprijin pentru dezvoltarea producătorilor/procesatorilor sunt incluse și în Planul National Strategic Multianual pentru Acvacultura, care se finanțează prin POPAM - având o axă dedicată.

În ceea ce privește alocarea fondurilor prin Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), decizia cu privire la măsurile de finanțare se iau în baza consultării tuturor factorilor interesați. Programul Operațional se aprobă în Comitetul de Monitorizare (în a cărui componență se regăsesc toate autoritățile și entitățile relevante), în baza unor proceduri clare și bine stabilite cu privire la aprobarea și modificarea acestui program.

Referitor la sprijinul financiar pentru sectorul de pescuit și acvacultură, în prezent se implementează *Hotărârea nr. 748/2018 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru reducerea accizei la motorina utilizată în acvacultură*. De asemenea, a fost aprobată *Legea nr.28/2019 privind aprobarea Programului de susținere a producătorilor din sectorul pescuitului și acvaculturii*, pentru care nu au fost identificate fonduri până la acest moment din bugetul MADR.

În prezent, ANPA se află în proces de elaborare a Planului Strategic Național Multianual pentru Acvacultură 2021-2030, care va avea la bază atât orientările Comisiei Europene cu privire la dezvoltarea sectorului de acvacultură, cât și necesitățile de dezvoltare ale sectorului românesc. Procesul de elaborare a acestei strategii de dezvoltare pentru sectorul de acvacultură din România are la bază consultarea tuturor factorilor interesați pentru a asigura o adresabilitate cât mai adecvată nevoilor sectorului. În procedura de aprobare a acestei strategii, ea va fi supusă consultării Comitetului Consultativ pentru Sectorul Pescăresc - componenta acvacultură, cât și Comisiei Europene. Documentul final va reflecta direcțiile de acțiune pentru dezvoltarea sectorului de pescuit și acvacultura pentru următorii zece ani.

Totodată, în ceea ce privește acțiunile concrete de cooperare directă, pentru îmbunătățirea procesului de coordonare a programelor orizontale, MADR sprijină acțiunile tuturor entităților publice și organizațiilor din domeniul agroalimentar și sectoarelor conexe, prin acorduri de cooperare și colaborare, în procesul de elaborare al strategiilor regionale și al politicilor de promovare a schemelor de calitate, a zonelor cu potențial turistic și al ariilor protejate, astfel:

Pentru perioada de programare 2021-2027, MADR, împreună cu alte autorități publice centrale și teritoriale, sprijină Ministerul Fondurilor Europene, în cadrul politicii de coeziune, la elaborarea și implementarea următoarelor programe operaționale:

- a) Programe Operațional Regionale (POR) la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare a României;
- b) Programul Operațional Sănătate (POS);
- c) Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS);
- d) Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO);
- e) Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF);
- f) Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD);
- g) Programul Operațional Transport (POT);
- h) Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT).

La solicitarea Ministerului Fondurilor Europene sau a Agențiilor pentru Dezvoltare Regională, MADR acordă sprijin în procesul de elaborare și implementare a programelor orizontale, pe domeniile de interes comun.

Cooperarea MADR cu alte entități responsabile pentru elaborarea și prioritizarea obiectivelor de finanțare prin programele orizontale are în vedere asigurarea complementarităților și sinergiilor cu programele de cooperare regională și transnațională, iar în cadrul acestora pot fi inițiate acorduri de cooperare, pentru îndeplinirea obiectivelor transversale.

MADR, sprijină de asemenea împreună cu alte autorități responsabile, precum Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și Ministerul Economiei, Energiei și Mediului De Afaceri, inițiativa lansată de Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate pentru implementarea sistemului de certificare a mărcii înregistrate "Produs în arii natural protejate din România", prin participarea în comisia de evaluare a solicitărilor, în vederea certificării produselor și serviciilor din ariile natural protejate din Romania.

MADR depune eforturi pentru identificarea de mecanisme și pârghii legislative specifice pentru susținerea consumului de produse românești, astfel încât să fie asigurată valorificarea producției agricole naționale, redresarea și normalizarea activității sectorului agroalimentar și a economiei locale.

Pentru orice alte informații și clarificări privind activitatea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, vă asigurăm de întregul nostru sprijin și deplina colaborare.

Cu deosebită considerație,

Nechita-Adrian OROS

Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

